

ПРОБЛЕМИ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Вергун В.Г., Піткевич К.О.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Однією з актуальних проблем сучасної юридичної науки є визначення принципу верховенства права як основної умови формування і діяльності правової держави. При розгляді цього питання методологічно і практично правильним являється відмінність права (як феномена, зв'язаного з категоріями справедливості, свобода, права людини) і закону.

Принцип верховенства права повинен діяти на всіх рівнях суспільного й державного життя. По-перше, він є конституційним принципом. По-друге, вибірковість його реалізації в залежності від рівня застосування призведе не до розбудови правової демократичної держави, а до звуження й, навіть, знищення демократичних засад функціонування держави й суспільства.

Проблемними являються й такі питання, як: абсолютизація в суспільній свідомості змісту термінів "соціальна справедливості", "незалежність", "соціальна рівність", "пропорційність"; класифікація законів на "конституційні" та "не конституційні", а також формування однозначних процедур ухвалення, скасування й внесення змін до них.

Також потребують однозначного тлумачення терміни "оприлюднення судового рішення" та механізм такого оприлюднення й набрання ним чинності; існуючі повноваження Верховного суду; формування кадрового складу судової гілки влади взагалі та Конституційного Суду, зокрема.

Країні вкрай потрібен перехід до створення нового за якістю суддівського та прокурорського корпусу на основі досвіду розвинутих демократичних правових систем світу.

Проблеми дотримання прав людини в контексті "таємниці слідства" залишаються в нашій державі не тільки не розв'язаними, а ще більш заплутаними. Чинна Конституція і кримінально-процесуальне законодавство стверджують, що жодна людина не може бути названа злочинцем без обвинувального вироку суду. Але до цього часу жоден нормативний акт в державі не визначив ознак цієї "таємниці" – все віддано на "розсуд" тих, хто охороняє "цю" таємницю.

Окремо є сенс зупинитися на проблемі формування правової культури. Вона складається із правових знань, праворозуміння або правового світогляду та правової свідомості кожного.